

26247 - Muhâlea'nın Tarifi Ve Yöntemi

Soru

Muhâlea nedir ve doğru yöntemi nasıldır?

Koca eşini boşamak istemezse boşanma gerçekleşir mi? Amerika gibi toplumlarda kadın kocasını beğenmediği takdirde sahip olduğu özgürlüğe istinaden boşamaktadır.

Detaylı cevap

Muhâlea kadın eşin bir mal karşılığında kocasından ayrılmasıdır. Böylece koca söz konusu mal/parayı alır ve kadını boşar. İster bu karşılık mehir olsun ister verdiği mehirden fazla ve daha az olsun fark etmez.

Bu konuda asıl dayanak yüce Allah'ı şu sözüdür: "Eğer onlar Allah'ın belirlediği ölçüleri gözetmeyecekler diye endişe ederseniz, o zaman kadının (boşanmak için) bedel vermesinde ikisine de günah yoktur." (Bakara 229)

Sünnetten delil ise şöyledir: Sabit bin Kays bin Şemmas Radiyallahu anhu'nun eşi Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem gelir ve şöyle der: Ey Allah'ın Rasulü! Ahlak ve din açısından Sabit bin Kays'ın bir kusuru yoktur. Ancak İslam'da küfre girmekten korkuyorum. Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'e ona şöyle dedi: Onun sana verdiği bahçeyi geri verir misin? (zira mehir olarak ona bu bahçeyi mehir olarak vermişti) Kadın: Evet, dedi. Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem Sabit'e: Bahçeyi kabul et ve ondan ayrıl. Dedi. (Buhari 5273)

Böylece alimlerin çıkarımlarına göre; eğer bir kadın kocasıyla geçimsizlik yaşıyorsa kadının velisi Muhâlea'yı talep edebilir. Hatta bunu emredebilir.

Yöntemi ise şöyledir: Koca eşinden üzerine anlaştıkları meblağı alır ve sonra senden ayrıldım, seni bıraktım vb.. ifadelerle evliliğe son verir.

Boşanma erkek eşin hakkıdır. Kendisi boşanmadığı müddetçe boşanma gerçekleşmez. İbn Mace 2081' de rivayet edilen hadise göre Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle demiştir: “Boşanma erkek eşin hakkıdır”

Alimler şöyle demiştir: Koca zorla ve istemediği halde eşinden boşanmaya zorlanırsa boşanma gerçekleşmez. (el Muğni 10/352)

Bulduğunuz ülkede kadının beşeri sistemlere göre kendini boşama yetkisine sahip olması konusu ise şu şekilde değerlendirilir.

Şayet boşanma isteği mübah bir sebep için olacaksa yani kocadan nefret ediyor ve onunla yaşaması mümkün değilse; veya fasıklığı, haram işlemeye cüretkar davranması vb. sebeplerden ise boşanma istemesinde bir sakınca yoktur ancak bu durumda muhalea yapar ve aldığı mehri geri verir.

Şayet kadın sebepsiz yere boşanmak isterse bu durumda boşanması caiz değil ve mahkemenin hükmü şer'i olarak geçersiz olur ve kadın erkeğin eşi olarak devam eder. Ancak bu durumda şöyle bir sorun yaşanabilir. Yasalara göre kadın boşanmış olur ve iddeti bittiğinde evlenebilir. Diğer taraftan şer'i bakımından halen evli ve boşanmamış sayılır.

Şeyh Muhammed bin Salih el Useymin Rahimehullah buna benzer meselede şöyle dedi:

Kadının birinci kocasının nikahında devam etmesi başka bir kocayla evlenmesini engeller. Ancak görünüşe göre mahkeme onları boşanmış ve iddeti bittiğinde başka birisiyle evlenebilir. Bu sorundan çıkmak için mutlaka salih ve iyimser insanların arabuluculuğuna ihtiyaç vardır. İki eşin arasını bulurlar veya kadın koca tarafına muhalea için bir bedel öder ve şer'i olarak ayrılırlar.

(Lika el Bab el Meftuh Şeyh bin Useymin 54- 3/174 Mısır El basira yayınevi baskısı)

En iyisini Allah bilir.